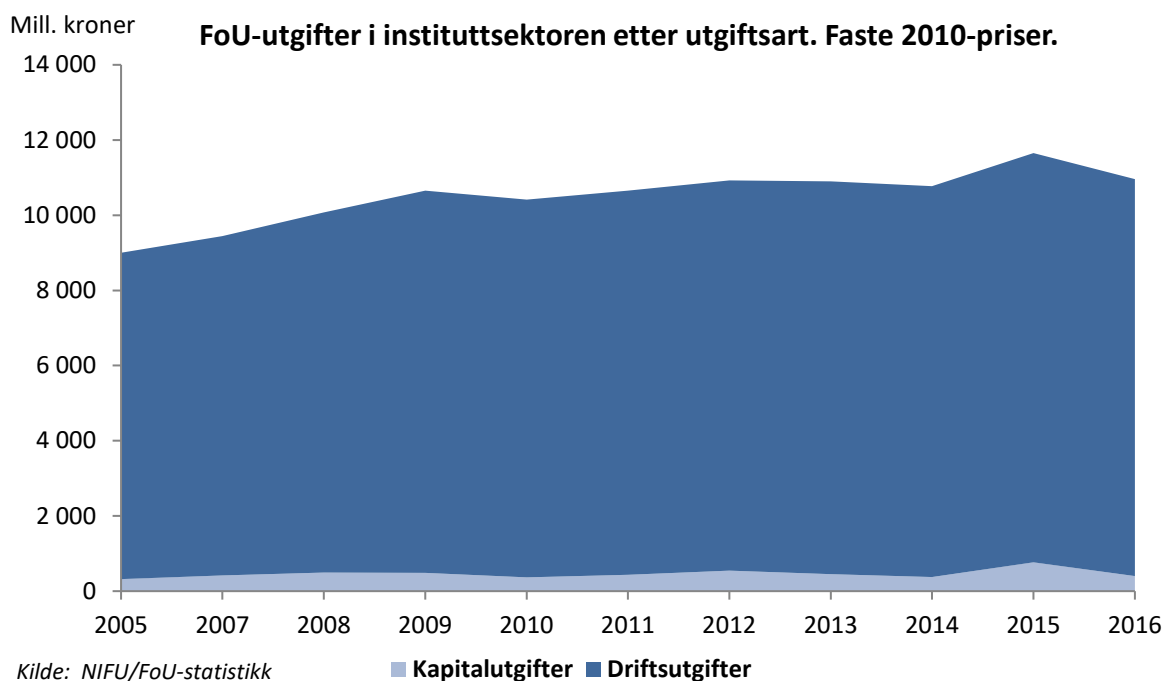

FoU-statistikk 2016 – Instituttsektoren

Det ble i 2016 utført forskning og utviklingsarbeid (FoU) i instituttsektoren for 13,2 milliarder kroner, en nedgang på 0,5 milliarder kroner fra 2015. I faste priser var FoU-utgiftene om lag 6 prosent lavere i 2016 enn året før. Nedgangen henger sammen med lavere kapitalutgifter, samt at flere store institutter hadde betydelige ekstraordinære kostnader knyttet til pensjon i 2015. Sett bort fra disse forholdene, var FoU-innsatsen i 2016 om lag på samme nivå som året før.

Driftsutgiftene til FoU i utgjorde 12,7 milliarder kroner i 2016, noe som var 75 millioner kroner lavere enn i 2015. Nedgangen gjaldt lønn og sosiale utgifter, som falt med nær 2 prosent, mens andre FoU-utgifter knyttet til driften økte 2 prosent fra 2015. Lavere lønnsutgifter skyldes at flere institutter innførte nye pensjonsordninger i 2015, der avvikling av gamle ordninger fikk store regnskapsmessige konsekvenser. Dette var engangseffekter som bidro til å løfte FoU-utgiftene i sektoren i 2015. Dersom en ser bort fra ekstraordinære pensjonskostnader, er den nominelle veksten i lønnsutgifter i 2016 også beregnet til å ligge rundt 2 prosent.

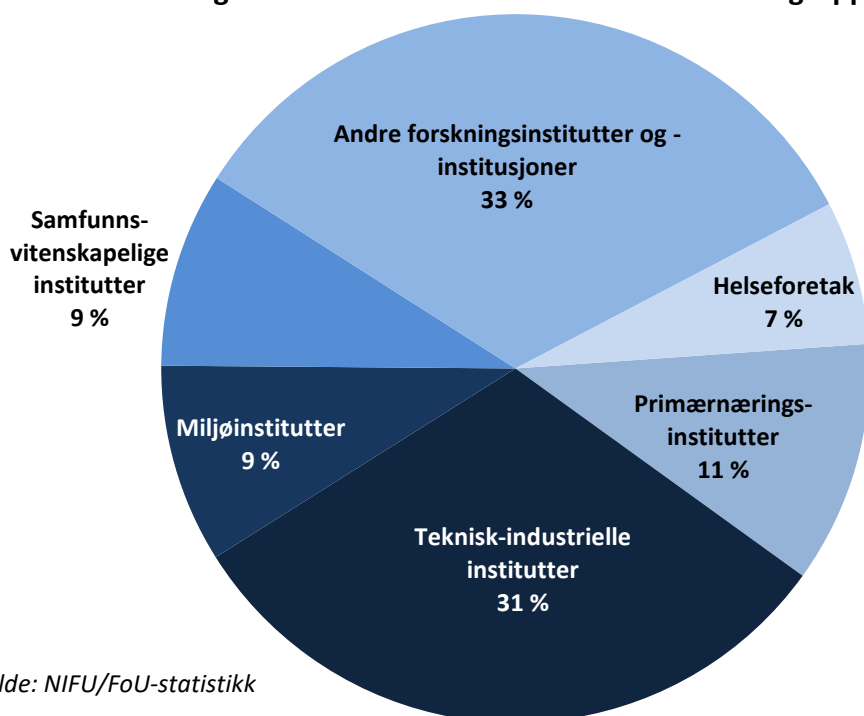
Investeringer utgjorde i underkant av en halv milliard kroner i 2016, noe som var en nedgang på vel 400 millioner kroner fra året før. Nedgangen har i første rekke sammenheng med særlig store utgifter til bygging av nytt isgående havforskningsfartøy i 2015.

Fra 2005 har FoU-utgiftene i instituttsektoren økt 22 prosent i faste priser. Mye av veksten kom i første del av perioden. De siste fire årene har FoU-utgiftene vist en relativt flat utvikling, men med årlige svingninger som følge av spesielle forhold nevnt ovenfor.

Tre femtedeler av FoU-innsatsen i instituttsektoren i 2016 fant sted ved institutter underlagt *retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter*. Dette er forskningsinstitutter som mottar basisbevilgning fra Norges forskningsråd. I basisbevilgningssystemet er instituttene plassert på fire fordelingsarenaer. Teknisk-industrielle institutter var den største instituttgruppen med litt under en tredjedel av sektorens samlede FoU-utgifter, tilsvarende 4,1 milliarder kroner. Den nest største instituttarenaen var primærnæringsinstitutter, som sto for 11 prosent av ressursinnsatsen, mens miljøinstitutter og samfunnsvitenskapelige institutter var jevnstore med 9 prosent av FoU-utgiftene.

40 prosent av FoU-utgiftene i instituttsektoren, eller nær 5,3 milliarder kroner, gjaldt institusjoner som ikke er underlagt retningslinjene for statlig basisfinansiering. Her inngår forskningsinstitutter som mottar grunnfinansiering direkte fra departement, og andre FoU-utførende institusjoner, der FoU som regel ikke er kjerneaktiviteten. Sistnevnte omfatter i første rekke statlige etater, helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner og muséer.

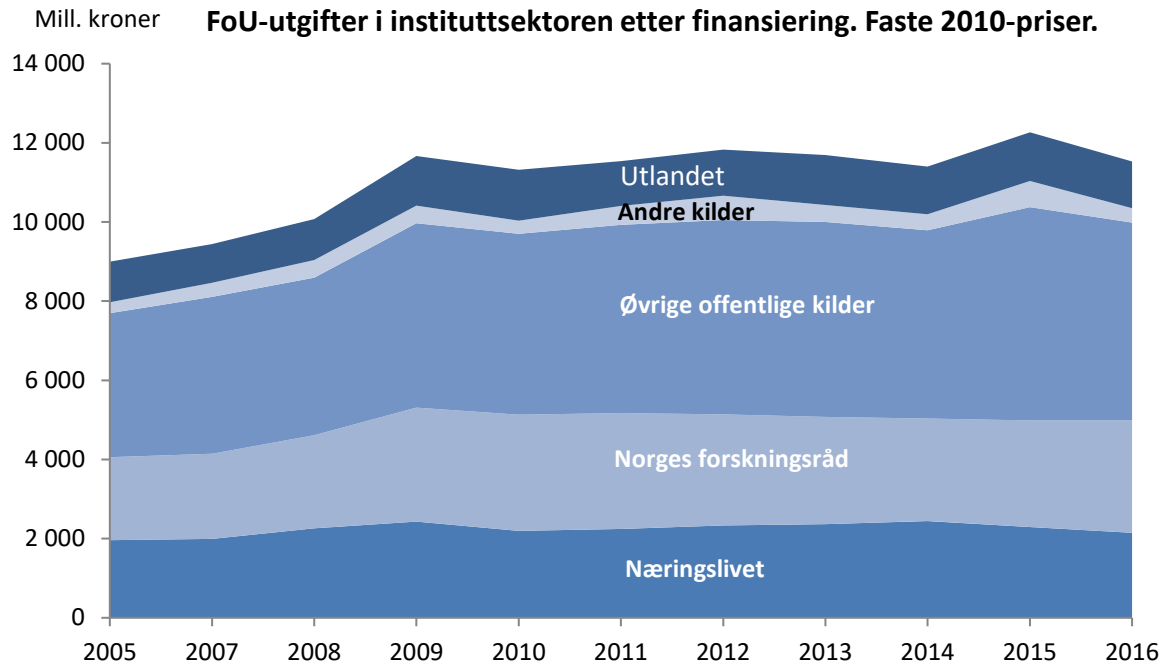
FoU-utgifter i instituttsektoren 2016 etter instituttgruppe

Offentlige kilder finansierte 68 prosent av FoU-utgiftene i instituttsektoren i 2016. Mer enn en tredjedel av den offentlige finansieringen, tilsvarende 3,3 milliarder kroner, ble kanalisert gjennom Norges forskningsråd. Næringslivet finansierte 19 prosent av FoU-utgiftene, utenlandske kilder 10 prosent og andre kilder 3 prosent. Av en samlet finansiering fra utlandet på litt under 1,4 milliarder kroner, kom vel 440 millioner kroner fra deltakelse i EUs rammeprogrammer.

Fra 2015 til 2016 var det realvekst i finansieringen fra Norges forskningsråd på mer enn 5 prosent, mens øvrige hovedfinansieringskilder hadde realnedgang. Offentlig finansiering utover Forskningsrådet gikk ned 7 prosent, og finansiering fra næringslivet og utlandet

henholdsvis 6 og 4 prosent. Nedgangen i finansieringen fra offentlige kilder henger i første rekke sammen med reduserte kapitalutgifter. Finansiering fra andre kilder falt betydelig, noe som særlig skyldes at institutter som hadde ekstraordinære kostnader ved skifte av pensjonsordning i 2015, dekket dette gjennom midler fra egenkapitalen.

Kilde: NIFU/FoU-statistikk

Mer enn 12 200 personer deltok i FoU-virksomheten i instituttsektoren i 2016. Det ble til sammen utført nesten 9 400 FoU-årsverk. Antall FoU-årsverk lå dermed på samme nivå som i 2015, noe som gir en god indikasjon på at FoU-aktiviteten i sektoren er stabil, til tross for svingningene i FoU-utgiftene. 72 prosent av FoU-årsverkene ble utført av forskere og faglig personale.

Resultater fra FoU-undersøkelsen i instituttsektoren er tilgjengelig i [FoU-statistikkbanken](#).

Spørsmål om FoU-undersøkelsene i instituttsektoren kan rettes til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år. NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 996 31 554, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 960 94 024.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Claudia.Berrios@ssb.no, tlf. 21 09 48 03.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. FoU-statistikkbanken gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data: <http://www.foustatistikkbanken.no/nifu/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>